

Передплата

на «РУСЛАНА» виносить:

в Австрії:

на цілий рік . . . . 20 кор.
на пів року . . . . 10 кор.
на чверть року . . . . 5 кор.
на місяць . . . . 1-70 кор.

За границею:

на цілий рік . . . 16 рублів
 . . . . . або 36 франків
на пів року . . . . 8 рублів
 . . . . . або 18 франків
Пощиною число по 16 сот.

РУСЛАНИ

«Вирвеш ми очи і душу ми вирвеш: а не возьмеш милости і віри не возьмеш, бо руске ми серце і віра руска.» — З Русланових псалмів М. Шашкевича.

Виходить у Львові що дня крім неділь і руских свят о 5½ год. пополудні.

Редакция, администрация і експедиция «Руслана» під ч. І. п. Домбровського (Хорунжини), Експедиция місцева в Агенції Соколовського в пасажі Гавсмана.

Рукописи звертає ся лише на попереднє застереженє. — Рекламациі неопечатані вільні від порта. — Оголошеня звичайні приймають ся по ціні 20 с. від стрічки, а в «Надісланім» 40 с. від стрічки. Подяки і приватні донесеня по 30 с. від стрічки.

Доборолась Україна...

(+) Отсі слова нашого Генія мимохить насувають ся на думку, коли згадаємо плюгаву роботу кертичну наших москвофіликів в Кракові, у Відні і в Празі, коли стане нам перед очима в цілій наготі переворотність «Галічаніна», виявлена там в численних статях і дописах про українсько-руську молодіж, коли згадаємо напасти сего органу московської агенції з нагоди недавних виборів до ради міської у Львові. Все те плоди того нещасного посіву т. зв. консолідації, яку деякі керманічі рускої політики уважали великим успіхом для рускої справи, тої консолідації, проти якої наш дневник і стояча при нїм громада бороли ся з всею рішучістю і послідовністю кілька тяжких літ і за се збирали ще з боку сконсолідованих народовців важкі докори і неоправдані і безосновні напасти. Нині і они протирають очи, починають добачати, що виховали собі гадюку за пазухою. Нині і они бачать, що допомогли непримиримому ворогові нашій народній ідеї зрости в силу, ввести розлад і розстрій в нашу суспільність, підорвати найкрасні почини нашій органічної роботи, завести на всіх полях народній праці кириню і розпаошити ся єму так в нашій хаті, що тепер вважає нас комірником і з неї навіть проганяє.

Новий доказ всего того подало «Дїло» в 40-ім числі в письмі з Каменеччини п. з. Москвофільска хрїя на зборах каменецкої «Селянської Ради», в котрім «Учасник» описує, як по рефераті предсідателя сеї Ради о. Зельського проти єго резолюції на заснованє руского університету виступив москвофільський штаб тамошний з о. Красицким на чолі і домагав ся та переперухвалу, щоби на будучім руским університеті основано катедру «общерусского языка». Дармо намагали ся оо. Бардин, Цегельський, Гарух боронити народного становища, москвофільський штаб побідив. Зажурений «Учасник» кінчить ось як свою допись:

«Цїлі збори лишили дуже прикре вражєне на учасниках. Одно тільки ясно з них: що над оствідомленєм селянства в народнім дусі в нашій повіті робить ся дуже мало. А чей же нас, народовців, в повіті немало! Є і є священники-народовці, є і є свїтска інтелїгенция нашого табору. А деж вони? Де їх робота? Ховають ся по мишачих дїрах, занедбують терен борби і лишают вільне поле супервикам. От хочби на послїдні збори: явило ся нас всего кільох, коли москвофіли ставили ся всі, як оден! Самою присутністю і числом могли-б ми переважити справу в наш бік; а деж ми були?! А тимчасом противники йдуть против наших ідей безоглядно і безпощадно, як не просто, то брехнею і клеветою, підривают нам опору під ногами, агїтують, отуманяють маси! Ми-ж народовці (хмба lucus a non lucendo!) мовчимо, терпимо, снімо та нарікаємо на ворожу агїтацію.

«Народовці каменецкого повіту! Є священники і свїтска інтелїгенция! Крайна пора брати ся ратувати наш повіт від закали! Крайна пора

брати ся до інтензивного і живого противділаня москвофілам! Годї зваловати всю народну роботу на одиниці. Москвофіли йдуть всі разом фалангою, і хоч їх менше, але роблять справді застрашуючі поступи! Заложили кількадесят кацапских читалень, заложили філію общества Качковського, підорвали філію «Просвїти», розвалили кілька «просвїтних» читалень, закинули повіт «Русскимъ Словомъ» (в кожде село йде по 5—10 чисел!), москвофіли панують і в «Селянській Раді».

«І о. Зельському крайна пора пізнати, що єго консолідаційна тактика не доведе ні до чого, як тільки до сего, що він зорганїзував і далі органїзує повіт для... москвофілів; що він пригорнув нарид до... читалень Качковського; що всі плоди єго горячої але необдуманой роботи заберуть москвофіли, котрі винихають єго наперед, послугують ся ним, поки він їм ще на руку і доки єго ще потребують.

«Раз треба нам, народовцям, поставити сю справу ясно, що тільки спільною працею, спільними силами, не на висулгах москвофілам ані польонофільству, але горячим трудом коло народу зітремо голову тій гидрі!»

От до чого довела робота оо. Зельського і Петрушевича, котрі пірвали за собою і оо. Бардина, Цегельського, Купчинського, Гаруха, Поповича і ин. і пособлювані «Народною Радою» львівскою та Національно-демократичним комітетом, щоби «знищити Барвіньского», а показало ся, що підпалили власну свою хату і не бачать для неї ратунку. Москвофіли з підмогою згаданих народовців тероризували таких щирих і ревних народовців, як шамбелян Словицкий, о. Єзерский, а здобувши собі в повіті силу, обернули оруже проти всего, що народне — руске. Тепер і о. Зельский побиваючи Барвіньского, може приїде до свідомости, чийм був прислужником і для кого працював. Пора ще схаменутися, пора отрясти ся з шкідної спілки з москвофілами, але треба взяти ся аб ово до роботи, щоби можна бурня, поливаний потом народовців, виполоти і в Каменеччині і в цілїм краю. Нині чей вже кождий зроуміє, яким важким ударом для нашій народній ідеї була консолідація і пізнанє грїху, се дорога до поправи.

ДОПИСЬ

3 Сокала.

Справа академиків. — Руский банк. — Концерт в честь Папи. — Будова церкви. — Відтяганє ся наших передових людей.

(Ковець).

Свїтло удав ся послїдний концерт, устроєний дня 23. лютого с. р. в Сокали хором міщанським в честь Папи Льва XIII. Досить велика саль «Сокола» була по береги виповнена інтелїгенцією переважно рускою, так місцевою як і окресною. Бо тож то і було що послухати і побачити на сїм концерті. Коли піднесла ся за віса, побачили ми на естраді великий портрет теперішного Папи а під ним стояв наш парох о. канонік Чехович, оточений кругом наших молодих красавиць і козаків-соколів, поубираних в народні строї домашній роботи. Се все діти

міщанські — співачка дружина, що могла би і у Львові своїм співом пописувати ся. Коли публіка побачила се красне явище, — свого пароха в окруженю Русинів-міщан, — відозвала ся грімкими оплесками, котрими мовби бажанє виразила, щоби парох в праці для народа получив всі веретви суспільности. Вступне слово вивісив Вір. о. крилошанин Чехович. Подав він історію повстаня сокальського хору, а відтак віддав честь Папі з нагоди єго 25 літнього ювілея. Потім слїдували продукції вокальні міщаного хору міщанського, виконані так артистично і з таким звозумінєм річи, що не звати, о чім скорше писати і що більше хвалити. Чудовий, високий а ніжний тенор красавиці Анни Коцької просто чарував всіх присутних. Деклямація Анни Базилевичівної, котра виголосила поему Федьковича «Довбуш», була такою, що могла вдоволити найбільше вибагливих, а вже з правдивим артизмом виголосила она кінцеві слова сеї поеми, представляючи смерть Довбуша. Так само і друга деклямація Анни Коцької, що проголосила Шевченкову «Причинну» була дуже удачною і зворушаючо висказаною. Програма, дуже богата і до виконаня трудна, випала ціла прекрасно. Кульмінаційною точкою концерту були композиції Лисенка і Вулиця Колесси. Акомпанювала на фортепяні вправна панїетка руска панна Семенецівна, учителька місцевої жіночої школи. Загально також подобав ся Марковського «Дам спокій», вальс на хор мішаний в супроводі оркестри. Френетичним оплескам не було кінця, а співачки мусїли много точок повтаряти. На закїнченє відспівано горячий патріотичний «Руский марш» а слова кінцеві сего марша: «За Русь святую і віру несїм себе в офїру» наповнили груди кождого присутного більшою любовю вітчизни і захохотили до діл і пожертвованя для добра народу. Всі, опускаючи сей концерт виїшли покрїплені на духу з переконанєм: що наш нарид з своїми піснями ніколи не вмре — не загине. — Концерт сей відбув ся виключно тільки заходами місцевого сотрудника о. Михайла Дуркота. Сей великий любитель і знаток музики умів в сокальскім міщанстві розбудити приспану любов хорального співу, він взяв сей спів в свої руки, відбував численні хоральні проби, позискав собі загальну, правдиву любов і єго то головню заслугою є, що сей концерт так величаво випав. Желаетмо о. Дуркотови, щоби і дальше не уставав в сій праці і щоби і в околиці міг похвалити ся своїм славним хором, так як то робив свого часу б. п. Йосиф Вітошинський, парох з Демісова, що їздив з своїми співачками навіть по більших містах і піснею загривав до любови вітчизни.

Треба також висказати признанє і подяку для польского товариства «Сокол», що радо і безкористовно відступило на сей концерт свою саль, бо Русини тутешні на жаль не мають свої хати в Сокалі, в котрій би могли обходити такі концерти і народні торжества. Признанє таке належить ся тим більше, що як зачуваем, товариство «Сокол» відступило вже саль і на другий концерт руский, котрий має відбути ся дня 9. марця с. р. Чистий дохід з першого концерту призначено на будову нової церкви в Сокалі, а дохід сей був як на Сокаль досить красний, бо по відтругеню видатків виносив понад 300 К.

Церкви більшої також у нас доконче потреба, бо хотяй маємо ту дві церковці, але обі

маленькі, а в більше сьвято то навіть годі дістати ся до середини. Більша половина людей мусить стояти на дворі а вже для інтелігенції то зовсім нема місця спокійно де пристанути і помолити ся Богу. Буде то одже заслугою те перішого пароха сокальського, если зможе в короткім часі нову величаву а простору церкву побудувати, хотяй діло се іде дуже пняво, помимо, що гроші вже призбирані вчасі і що церков сокальська має свій власний ґрунт, з которого доходи плинуть на будову церкви.

Так одже маємо надію, що і ми ту в Сокаді почнемо жити власним «своїм життям» і если наші передові люди позбудуть ся гордості, если обіймуть у нас провід життя народного а всі особисті згляди і пристрасти відкинуть, если при народній роботі получат всіх Русинів сокальських, то і життя сего «ніхто нам не відбере» і хотяй би еще раз так сильно нам з всіх сторін докоряно — то «ми не дамось — бо нас більше тут!»

Сокальський парохіянин.

Державна рада.

По відчитанню внесених на вчерашнім засіданню інтерпеляцій, президент палати присьвятив згадку помершому пос. Курцови, почім приступлено до дневного порядку нарад с. в. до дискусії над

вїймковим станом в Триєстї.

Перший забрав голос пос. Шумаєр і пригадає, що за кілька днів припадають роковини марцевих подій, отже — каже бесідник — був би вже час, аби так як в 1848. році піднесено прапор борби, щоби вибороти в Австрії правдиву свободу. В дальшій промові бесідник називає адміністрацію в Австрії перестарілою і виступає проти намісника Ієстри, Гоеса, бо він, після твердження бесідника, не держать ся приписів закона.

Президент кабінету др. Кербер представляє ще раз відносини, які були в Триєстї підчас послидних подій, задля яких правительство було приневолене завести стан облоги. Сей крок був тим більше оправданий, що розрухи виїшли від тих елементів, що їх програмою є абсолютне безправство.

Оісля промовляв пос. Шлегель, почім на внесене пос. Гієвоша замкнено дискусію. По короткій промові референта меншости і референта комісії, приступлено до голосованя. Внес

сене п. Елленбогена, аби палата не приняла до відомости заведене вїймкового стану — відкинено 180 голосами проти 96. Внесена меншости відкинено з вїймкою одної резолюції, аби правительство подбало о заосмотрене одного урядника в Триєстї, раненого підчас розрухів. *Внесена комісії прийнято.*

З черги приступлено до дальшої

бюджетової дискусії

над титулом: «Дороги і водні будівлі».

По промові референта п. Леміша, заберає слово п. Кафтау і зазначає конечність управильнення рік в Чехії. Бесідник признає, що справа водних доріг посунула ся вперед ухваленем закона про будову каналів, однак ще далеко до введеня сего закона в діло. Треба тепер з цілою енергією почати вступні роботи, а головню приспінити витовлене проєктів.

По промові п. Гавайса перервано розправу, а міністри залізниць і кравької оборони відповідали на внесені інтерпеляції.

Міністер залізниць Віттек відповідав між иньшними на інтерпеляцію п. Кубіка в справі признаня вільної їзди залізницями резервістам і відпущеням з війська воякам, та на інтерпеляцію п. Дашинського в справі дисциплінарного покараня залізничних послугачів при дирекціях в Кракові і в Станиславові.

Міністер кравької оборони гр. Вельсергаймб відповідав на інтерпеляцію п. Брайтєра в справі роздачі міністерством кр. оборони галицким шевцям робіт по низшій ціні, як платило міністерство війни.

На сїм перервано дискусію, а слїдующе засіданє відбуде ся в понеділок.

На вчерашнім засіданню між відчитаними інтерпеляціями були інтерпеляції п. Кремпи і тов. про поведєне нотаря в Чорнім Дунайци і три інтерпеляції п. Брайтєра і тов.: 1) в справі іменованя нетехніка начальником секції консервації в Іцканах; 2) в справі провізоричної служби в державних заведенях і 3) в справі комісаря Оранжа з Відня.

ник: гр.-кат. Порфирія, Севастіяна; рим.-кат. Константина.

— **Реколекції для вч. Духовенства.** Виділ Товариства св. Ап. Павла подає до відомости, що реколекції духовні для вч. Духовенства відбудуть ся на днях 11, 12, 13. і 14. н. ст. марта 1902 в львівській духовній семінарії, уліця Коперника ч. 36. Перша наука значе ся 11. марта с. в. вї вторнік вечер. Желаячі взяти участь в тих реколекціях, звольте сейчас повідомити Виділ Товариства.

— **Тарасове сьвято в бережанській гімназії.** В 41. роковини смерті незабутнього Тараса устроєне русько-українська молодіж гімназіяльна в Бережанах нині в суботу дня 8. марта в салї театральній ввєршиці з отсею програмою: Вступне слово 1) Кирчів-Піжанковський: «Пієнь вечїрня», хор мужеський. 2) Mascagni: «Intermezzo» і «Siciliana» з опери: «Cavalleria Rusticana», орхестра. 3) Шашкевич-Вербицький: «Не чужого ми бажаєм», дует на тенор і баритон в супроводї фортепяна. 4) Шевченко: «Розрита могила», деклямація. 5) Дунецкий: «Pieśń żołnierska», хор мужеський. 6) Келер Беля: «Französische Lustspiel-Ouverture», два фортепяни на 8 рук. 7) Відчит: «Думки Тараса про громадське життя». 8) Гумберт: «Ouverture», орхестра. 9) Шевченко-Воробкевич: «Ой чоги ти почорніло», хор мужеський. 10) Шевченко: «Чигирин», деклямація. 11) Beriot: «Air Varié», сольо скрипкове в супроводї фортепяна. 12) Шевченко-Вербицький: «Завіщанє», хор мішаний з сольом барітоновим в супроводї орхестри. Закінченє.

— **3 Коломиї.** Загальні збори тов. «Шкільна Поміч в Коломиї» відбудуть ся дня 15. марта с. р. (в суботу) о 7. год. вечером в комнатах товариства «Родина» в Коломиї (в Народнім Домі).

— **3 Чорткова** доносять, що оповіщений вокально декляматорский вечерок з причини недуги учасників не відбуде ся 18. марта, а відложений на пізнійше.

— **Жіночий інститут Руского Тов. педагогічно-го у Львові** при ул. Сава ч. 3. може — зі згляду на просторий будинок — приймати ще кілька панночок.

— **Концерт пп. Гушалевичів** в Станиславові — як доносять станиславівські Nowiny — випав під кожним зглядом сьвітло. — Шкода лише, що половина чистого доходу пішла на ворожі нам ціли, бо на будову кацапского «Народного Дому» в Станиславові.

— **Краса шкільна рада** на засіданню дня 8. марта ухвалила: затвердити Ігна. Бабського, учителя гімназії в Бучачи, Івана Кучука, учит. гімназії в Золочеві і Руд. Шехтля учит. І гімназії в Тернополі, в учительським званю і надавала їм титул ц. к. професорів;

затвердити вибір: Стан. гр. Мицького і Стан. Звольского на відпоручників повітової ради до окр. шкільної ради в Бібрці; кс. Мих. Сервацького на відпоручника повіт. ради до окр. ради Дрогобичи; о. Іос. Пелеха на відпоручника

Пора відновити передплату!

НОВИНКИ.

— **Календар.** В неділю: гр.-кат. Партеїя; рим.-кат. Франціски. — В понеділок: гр.-кат. Тарасія; рим.-кат. 40 мучеників. — Вї втор-

Андрій Веретельник.

Відданий.

Хоть небо було ясне і сонечко сьвітило, а про те мороз тиснув як скажений.

В лісі кора тріскала на молодих кленах та липах. Міцний мороз був! Перед полуднем, що він мав попускати, то тиснув ще гірше і гірше. Іван Деть хотїв сокиру поострити, та годі було. Що плоне на брусок то слина й крикинуть. Плював так, нарешті шпурнув бруском у сніг, плюнувши затер руки і став знов, як перше, гатити важкою сокирою об грубого дуба.

— Хоть бери та ветечи ся! — дуб як камінь, від морозу закамелів, а сокира відскакує як від залїза. Звісно: тупа. Іди-но Гандруху до буди та розложи вогню, буду бруска грїти, мушу сокиру виострити, бо того дуба знать нині не повалимо.

Парубчак, що стояв по тім боці дуба, спустив сокиру на землю, випростував ся і пішов мовчки до недалечкої буди. Іван, коли син відійшов, виймив люльку, закурив і оглядав свої руки. Руки були грубі, здорові, покалїчені, потріскані від морозу, з великими вурвулями-пі-

хурами від топорища. Покурив, сплюнув і взяв сокиру. З буди вийшов син.

— А що?! є вогонь?!

— Та де! дїдка лисого тепер зробиш, не вогню! всьо з морозом...

— Або ти коли що вже зробив? Тобі ніколи не можна-б нічого робити, лїнях з тебе, небоже! Тебе віддали, але я не знаю, як ти там будеш при тім війську? Іди-ж, цюкай, а я піду, може в котрій буді буде вогонь.

Взяв сокиру і пішов.

Парубок дивив ся мовчки в слїд за батьком, аж поки той не зник поміж деревами. Взяв тоді і став із усеї сили гатити об дуба сокирою.

Вернув старий веселїций

— А видиш, сину, таки хто чоги шукає то і здибе. Пішов до Дацькової буди і застав вогню такого як золото! Виострив сокиру, як сам хотїв, остра як вогонь, зараз ти дубчику ляжеш тут! Ану, сину, далі!

Приступив до дуба.

— Господи, допомагай!

Тільки тріски синались та відгук сокир розходивсь по лісі, де десь відбивав ся далеко.

— Диви, як бере! як сказала ся. Так ото але в мене!...

Розскакувались тріски на всі боки, наче пташки з кубла. Старий був червоний, піт лив ся з нього.

— Борше, сину! борше! Ти не-

вно змерз? Ото! при роботі щоби змерзнути! фе! встидай ся! Дивно на мене: все аж горит на менї, а я не в твоїх літах!...

Син мовчав, тільки часом з під ока зирнув на розлєненого біля роботи батка.

— Ще трохи, сину, ще... ще... тай положимо того дуба навісного, він нас нині вже добре змучив.

— А далеко вам ще тату до середини? бо я вже дорубав.

— Ну, то тепер з боків цюкай, а середино дай спокій, а менї вже также недалеко до осередка. Але чекай, поспляну я на твої бін.

Пішов і подивив ся.

— Вже здало-б ся по шнур піти, бо так здавати ся на него безвечно. Не знаєш, де ваш шнур? є він у буді?

— Нема, в Дацька.

— Ну, то ти по боках тепер берри по троху, а я піду по шнур.

Старий пішов, а парубок став обцюкувати по боках.

Нараз дуб притиснув сокиру, а потім знесилений положив ся на Гандрух сїгнув за топорище, дуб затріщав і став подаватись. Парубок кинув сокирою і пустивсь бігти. Тим часом затріщало, в повітрі зашуміло страшно — гілки затріщали і дуб з великим лоскотом поваливсь на землю, затинаючи парубка гілками по голові.

Лежав дув, лежав і Гандрух у верхку дуба. Голова лежала роз-

двоєна, на гілках по шматку тримав ся мозок, лице ціле було в крові.

Йшов старий з шнуром.

— Ові дуб вже лежать! а деж він?.. Гандруху!...

Глянув перед себе і zobачив замість сина, поторощеного трупа.

— Ну... сину! отосємо назаробляли!

І посипались з очий йому слези, великі як цукровий горох.

— Тото я але занесу нотїху матерї, аби ти знав, сину...! Згине за тобою... зараз згине... або може й згинула там... з голоду та холоду...

Вже темніло у лісі. Іван сидів біля сина і плакав, але слези вже не капали, мабуть їх у його не стало. Кругом стояли инчі дроворуби, та дивились на ту нещасливу жертву смерти, на котрої вид аж морозило всім спини. Але ще гірше було їм дивитись на старого, котрий бив своєю головою об дуба,

а потім знесилений положив ся на сїгу, і дивив ся на усіх, не кажу-чи нічого.

— Вставайте, Іване!

— А мій... Гандрух... вже встав...?

— Ні, не бійте ся, він встане...

— То нех встане він, бо... я не можу...

— Вставайте, Іване!

— А мій... Гандрух... вже встав...?

— Ні, не бійте ся, він встане... — То нех встане він, бо... я не можу...

повіт. ради в Жовкві; д-ра Ант. Говурка на відпоручника повіт. ради до окр. шк. ради в Товмачи;

назначити Ів. Брониковського, управителя в Рожи на П відпоручника учительського стану до окр. шк. ради в Пільзні, а Юліяна Онишкевича, учит. муж. школи в Збараж на П відпоручника учит. стану до окр. шк. ради в Збараж;

іменувати в народних школах Ілію Зубатого старшим учителем 5-класової школи в Жовкві; Амалию Собоїнську молодшою учит. 3-кл. школи жіночої в Копичинцях; кс. Стан. Охальского учит. рим.-кат. релігії 3-кл. шк. виділ. жив. в Величці; Вікен. Ріпу стар. учит. 4-кл. школи в Бурштині; Ант. Венцковського стар. уч. 4-кл. школи в Ланчині; Мат. Медведькогo управителем 2 кл. школи в Ломниці; Йос. Древку управ. 2-кл. школи в Сіміхові; Роз. Хробакивну мол. учит. 2-кл. шк. в Іванкові; В. Мисловського управ. 2-кл. шк. в Іваню пустім; Ром. Квятковського управителем, Ів. Микетина і Ом. Бегіньського стар. учит. 4-кл. шк. муж. ім. Сенкевича у Львові; Кар. Яворского стар. учит. 6-кл. шк. муж. ім. Сташціа у Львові; Ів. Хажевського і Юл. Пісевича стар. учит. 4-кл. шк. муж. ім. св. Мартина у Львові; Мар. А. Рудницьку і Рег. Адамову уч. 3-кл. шк. вид. жив. ім. св. Мартина у Львові; Анну Вороньку стар. учителькою 4-кл. шк. жив. ім. Сенкевича у Львові; Бол. Лециньского управ. 4-кл. шк. в Гвіздці; Івана Югана стар. учителем 6-кл. шк. муж. в Чорткові; Саб. О. Гайльманівну мол. учителькою 6-кл. шк. жін. в Бібрці; Ром. Новака управ. а Люд. Голубянку мол. учителькою 2-кл. шк. в Близнім; Ант. Поливуку управ. і Стефанію Темницьку мол. учителькою 2-кл. шк. в Вільхівцях; Соф. Зельманівну мол. учителькою 5 кл. шк. в Жидачові; Мих. Крупа управ. і Анну Левицьку мол. учителькою 2-кл. шк. в Новім Селі; Брон. Сімонетті мол. учителькою 2-кл. шк. в Гандзівці; Вінк. Малявского управ. 2-кл. шк. в Путятинцях; Стан. Захарйєву мол. учителькою 2-кл. шк. в Дулибах; Франц. Зенткевича стар. учителем 4-кл. шк. в Бохні; Йос. Накельного мол. учителем 4-кл. шк. в Бохні; С. Новакивну учителькою 5-кл. шк. в Бохні; Івана Монака управ. 5-кл. шк. жін. в Тисьмениці і перевезла его на посаду управителя 5-кл. шк. муж. в Тисьмениці; Алекс. Лашевича управ. 2-кл. шк. в Зубжцю; Йос. Квореківну мол. учителькою 2-кл. шк. в Креховцях;

іменувати учителями і учительками шкіл 1-класових: Ераз. Станкевича в Самолушківцях, Мих. Стадника в Котівці, Ем. Заборську в Княжівскім, Фел. Салевича в Волківцях н. Дністром, Соф. Пілярську в Фатівцях, Йос. Слянівну в Загайнолі, Волод. Левницького в Вязовій, Л. Жегелья в Тираві сільній, К. Жуковську в Баричі, Мал. Пйонтковську в Рильовій, Вас. Сагайдака в Острівчику, Евр. Курчинську в Ушані, Іл. Балаша в Глібівці, Вік. Вуйцикевича в Дорнбаху.

З Солотвинщини доносять, що громадска рада в Яблниці внесла жалобу на заряд дібр бар. Лібіга о поквирданнє села в вурубаню ліса.

«Większość». Новий дух повів в «Słow-i-polski-m» від І. с. м. с. є від часу, як редакцію обняла нова видавнича спілка, а редакторами настали сотрудники «Więk-y XX» і «Przegląd-y-wszeczpolsk-ogo». «Słowo p.» друкувало в фейлетоні повість Артура Грунецкого п. з. «Większość», якої темою були «галицькі» вибори до сойму. Автор, світлий знаток виборчих тайн, з таким жаром малював борбу кандидата центрального комітету польского з людювим кандидатом, що прокуратурія навіть сконфіскувала один з фейлетонів. Однак настала нова управа «Słow-a-polsk-ogo» і в першій мірі її рука досягнула фейлетону і друк повісті перервано.

Скандальні події в угорскім соймі. На ондішнім засіданні угорского сойму прийшло до так скандальних подій, яких давно вже не було в парламентах. Іменно коли відбувала ся дискусія над бюджетом, між послами розійшла ся чутка, що комісія уневажила вибір посла зі стороництва Кошута, Николая Габоніого з округа Діосад. Его противником при виборах був ліберальний кандидат др. Самуель. Ліберали твердили, що приклонники опозиційного кандидата с. є Габоніого, так стероризували виборців, що 3.000 приклонників д-ра Самуеля не голосувало. Отже в наслідок сего комісія уневажила вибір Габоніого. Кошутівці а з нами і людювці на вість про уневаженнє вибору їх сторонника підняли неможливий гамір і кинули ся з грізно затисненими кулаками на президента міністрів. Частина правительствених послів заступила їм дорогу. Тоді між послами настала метушня, крики, свисти. Деякі з послів почали вже водити ся за чуби. Віцепрезидент сойму дзвонив, вzywав до порядку, але его заглушено. В тій хвилі президент Антоній скочив на трибуну, але коли і его тубальний голос не втхомирив закукурічених суперників, оголосив, що замикає засіданнє. Крики і метушня тревали ще малу хвилю, почим послы розійшли ся.

Нема щасливих. Віденські дневники доносять, що по головній вітрани: пештеньских львів Basilica (40.000 K) серія 9787 ч. 67 і угорского

червоного хреста (20.000 K) с. 103 ч. 75 досі ще ніхто не зголосив ся.

Викрите убиство З Королівки борщівского повіта пишуть: Перед чотирма тижнями старий бідний жид з Королівки, Мотро Рейбель пішов на села купувати де що попаде ся: воскобойну, скірки зайчі, щітину і т. п. тай пропав без сліду. Аж ось сими днями наїшли его в млинівці. Слідство вже викрило, що Федь Калиноха зі своїм сином Іваном допуетили ся злочину убиства. Мотро Рейбель купуючи у них щітину, показав, що у мошонці має гроші. Отець з сином побачивши се, злакомили ся на гроші, порадили ся і потайком убили жиду, бо їм треба було грошей на заплаченє рати в банку; отець ударив жиду сокирою в голову і відтрав ухо, а син пхнув ножем кілька разів около серця, а опісля сховали трупа тимчасом в яму, та прикрили сном. Труп лежав там череа три тижні, а потім убиїтники витягнули его звідтам та встромили в полонку в поблиській млинівці під лід. Не дуже запомагли ся, бо наїшли у убитого лиш 8 K дрібними і за ту марницю жде їх тепер заслужена кара смерті.

ІV-ий зїзд славянських дневників відбуде ся, як ми вже доносили, в Люблянї в днях 18. і 19. мая, отже припадає на час, коли ціла Країна покрита прегарною зеленію. Комітет зїзду аранжує кілька прогулок в найпрегарайїші околицї Країни та до цікавіших місць, приміром до печери в Постойній (Адельсбергу). На чолі комітету стоять: др. Кароль Трільбер, редактор часописи Slovenski Narod і д-р. Евген Лямпс, редактор журналу Dom in Svet. Вони приймають зголошеня і уділяють всяких інформацій.

Генерал Альборі ширителем просьвіти. Вже давніше старали ся війскові власти в інтересї служби військової познакомляти воївків з цифрами, а цікавіших учено навіть підвєсати ся, але доперва сего року підвєся ся систематичної праці в тім напрямі перший ген. Альборі, комендант краківської залози. Він маючи на увазі, що в Галичинї 4.660.416 анальфаетів пропадає в темі, поручив не уміючих читати і писати жонїрів вислати на курси анальфаетів, уряджені поки що в віділовій школі «на Клепача», де відбуває ся наука в вечерніх годинах під командою капітана Зеліньского. Дійсно нема слів похвали для так гуманного діла. Бажаюсь би лише, щоби всі иньні команди пішли его слїдом і тим способом уратували сотки тисяч найдобірїйших горожан від духової загибелї, та причинили ся до культурного розвою австрійских країв. Спеціяльно для Буковини і Галичини принесла би такі курси неоцінену прислугу.

Також записала! Померша недавно в Петербурзі циркова артистка Емма Жарнї ціле майно около 80.000 рублів записала на будову приюту для старих артистів циркових і шансонїсток.

Черевики водного бігача. Водний бігач Гросман — як доносять віденські часописи — біжить вже на своїх водник черевиках по Дунаю з Лінду до Відня. Та й «кумедні» собі тогї его водні черевика! Є то двї порожиї рури на 4 метри довгі, котрі він привязує собі до ніг. Під тими рурами в сподї є плавки, котрі прилягають гладонько до рур, скоро він ногами суне наперед. Коли хоче спертї ногу, то посує ногою взад, а плавка отворить ся; тоді він другою ногою посує наперед і плавка під рурою на тій носї замкне ся. В той спосіб може він робити кроки на водї і бічи по ній. Що правда, мусить то бути велика штука так ходити по водї, а ще більша відвага. Нехай би так водний бігач перевернув ся, то хиба лиш его черевики силли би верх води, та лиш плавки на них підняли би ся до гори! — Але Гросман, видко, і на то памьтас, бо за ним пливе его жінка на човні — він привязав ся шнуром до човна і тягне єї за собою. Річ очевидна, що як би він перевернув ся, то она би его тягнула. Та й здає ся, що той шнур не конче довгий, бо заким би она его довгим шнуром до себе притягнула, то чи не було би вже за пізно? В наших часах винаходів може доживемо ще й того, що який воздушний бігач буде бігати по воздуху. Але тоді хиба его черевики будуть вже на 100 метрів довгі а его жінка буде плисти за ним баллоном. Аж до того часу мабуть винайдуть вже й такий баллон, що буде ним можна безпечно плавати по воздуху як човном по водї.

Електричне голосованнє. Американци ввели новий спосіб при голосованю — за помічю електричних лямпок. Перед кожним радним чи послом стоять на столику двї електричні лямпки, біла і червона. При голосованю за і протиї пссол замість голосувати усно, потискає гузик і одна з лямпок засьвічує ся. Сю новість заведено вже в парламентах в Вашингтонї.

Вісти про Андреа. З Вінніпег донесено часописам в Новім Йорку, що повернула експедиція, яка виїхала перед двома літами шукати Андреа. Експедиція мала вислїдити, що Ескімоси застрїлили Андреа і его двох товаришів в хвилі, коли они сускали ся баллоном коло одной з екїмосских осель. В Новім Йорку не вірять в правдивість сєї вїсти.

Фальб заповів на марець: в першій половинї снїг, а в західній Европі дощ; в другій половинї марца в середущїй Европї дощ, а в західній посуху. Дня 20. марца припадає найкритичнішій день в сїм році. Цїлий місяць має бути вогкий.

Родительські вечери. Замість публичних іспитів і річних пописів введено тепер в досить значнім числі берлинських міских шкіл т. зв. «родительські вечери». Цїлю їх зблизити дім до школи, заінтересувати родичів і втаємничити їх в шкільні відносини, познакомити їх з учителями і стало порозумівати си в квестиях вихованї. Они відбувають ся звичайно в годинах між 5. а 7. вечером. Ошїзнєне їх, після думки ініціаторів, було би з того згляду пожаданим, аби в них на будуче брали участь не лише матери, але і батьки, що тепер не є можливим, бо муціни кінчать занятя пізніше. Хоральні сьпіви, гімнастичні пописи, огляданя рисунків і ручних робіт і свобідна гутїрка — складають ся на програму вечерів. Они дають родичам нагоду пізнати і поступити учеників і методи викладів, хоч систематичне іспитованє учеників є з них виключене. Родичі користають з нагоди, аби поговорити з учителями про свої діти, чито аби висказати їм свою вдячність, чи то обяснити трудно, які їх діти в праці стрїчають, поговорити о родї їх уадіблєня і склонностей. Узнанє і довіре родичів побуждують запал учителів, а вказівки родичів улекують їм працю. В Франції, Англії і Америкї впроваджено той звичай з великим powodженем вже давніше.

Арештова є в домовині. В Парижі лучила ся недавно слідуча трагі-комічна сцена в кабареї «Неан» при бульварї де Клішї. Се «заведено» належить до тих підприємств, що в найновїйших часах старають ся заспокоювати всілякі модні примхи людий по великих містах, котрі вже самі не знають, в який спосіб подраживувати би свої нерви, щоби лиш що хвиля уживати якоїсь небувалої рокоші. Отже в тім «місци забави» роблять гостям оригінальну забаву, бо страшать їх смертю, а зарозом ніби привичаюють їх до неї. Столи суть там поробленї як віка з домовин, пауки, що звисають із стелї, пороблені з костей мерців, а служба, що послугує гостям, повбрана як караванарї. В додатку показують ще гостям, за помічю зручно укритих зеркал, як з живого чоловіка робить ся труп і сам кістяк. В тій цілі кличуть з поміжи гостей когось, хто має до того охоту, і кажуть ему лягати в домовину, котра стоїть перед гостями на підвищеню як би на сцені. Цїла та штука є досить незручним туманенем людий, бо чи в домовину ляже чоловік високого або малого росту, чи муцин, чи жєнщина, то кістях показує ся завсїгди однаковий і маленький. Отже згаданого повисше дня лежав в домовині також якийсь «охотник», а «дурні» дивили ся, коли з него зробить ся кістяк. В сїй хвилі коли він є як найбільшим напруженім витрїщили очї на домовину, скористав з тої нагоди «розумний» злодій і почав зацікавлєним гостям заглядати до кишені та вносити з нїх всілякє «добро» до своєї. Але мимо того, що свїтло в «сали представлєнє» було трохи пригашене, добачив властитель заведеня «штуку» злодїя, котрого однаков годї було зловити не перериваючи представлєня. Він диятого приступив до злодїя і попросив его чємнєнько, щоби він був так добрий і дав також зробити кістяк з себе. Серед загального одушевлєня і грїмких оплесків запрошений гість положив ся в домовину. На знак директора служба замкнула злодїя в домовині і ввнесла его до сусїдної кімнати, де его задержано доти, аж прийшов закликаний агєнт поліційний і арештував его. Показало ся, що арештований є одним із найнебезпечнішых льондонских злодїів, іменем Едвард Бурнес; у него найдєно десять поляресів, котрі він укрив гостям підчас представлєня з тамтого свїта.

Конкурси. Магістрат в Бузачи розписує конкурс на посади: секретаря з платнею 2.400 K, будівничого також 2.400 K, інспектора поліції з річною платнею 1.200 K. Рєчинєнь до вношеня подань визначений до 25. марца с. р. — Виділ повітової ради в Богородчанах оголошує конкурс на посаду секретаря з річною платнею 2.400 K і активальним додатком 400 K та з правом до трєх 5-літь по 400 K. Поданя можна вносити до дня 20. марца с. р.

Дрібні вїсти. Професори і доценти львівского університету працали нинї бєнькетом в готєлю Жоржа б. проф. д-ра Цьвіклїньского іменованого шєфом в міністерствї просьвіти. — В Празї помер Вільгельм Курц, молодоческий посол до державної ради. — Оводї в ночи вибухнув огонь в двох нафтових закопах в Бориславі. Закопи є власністю Менцїньского і Мєк Гарвея і належали до найбогатших в нафту.

Подяка. Наша руска жіноча школа вправ наїшла і в минулі Рїздвяні свєята численних Добродїів, що досїлиши з своїми ласкавими дарами, щоби бідним дітям згєтовити в то великє свєято милу памятку. Іменно злїжили свої жертви: кунець п. Абрисовекий 2254 K готївкою «роші, котрі перед роком лишила в складї акає»

незнакома пані і опісля не згодилася єй) і блаватних товарів на 20 К; Товариство ім. Швеченка, «Дністер», «Шкільна Поміч» по 20 К; Тов. «Просвіта», «Народний Дім», Ставропігія, «Народна Торговля», «Кредитовий Союз», «Бесіда», «Клуб Русинок» і Рускі Дами по 10 К; п. Франкова і управитель книгарні п. Хойнацкий по 4 К і п. Штокалева 3 К. — За єї щедрі дари складаємо тим Добродіям нашу сердечну подяку. Радість, яку бідним дітям зготовили, найбудо їм найкрасшою нагородою за їх великодушне діло. — Учительки рускої школи вправ: *Ольга Барвіньська, Варвара Лівинська, Йосифа Памківська, Ольга Георгієвна.*

— Родимці! Памятайте про будову руского театру у Львові!

Телеграми.

Будапешт, 8. марца. Прибув ту президент міністрів др. Кербер на конференцію з угорским

премієром Сельом в справі автономічної тарифицлової. Конференція міністрів відбуде ся инні пополудни, а новий міністер торгівлі Горански не возьме в ній участи.

Цетинія, 8. марца. Князь Микола Черногорский прийняв на авдиєнції дуж прихильно новоіменованого сербского посла Вассера і заявив, що взаїмна симпатія, яка лучить обі пануючі родини в Сербії і Черногорі, є найпевнішою запорукою дальшої приязни обох народів.

Царгород, 8. марца. Правительство Сполучених Держав півн. Америки зажадало від Порту звороту окупу за спійману міс Стоне македоньскими розбійщиками.

Льондон, 8. марца. Times доносить, що инні буде коринна нарада в ірландській справі. Правительство занепокоєне енергічною діяльністю ірландської ліги наміряє завести в Ірландії внімкові закони з 1887. року.

Кольонія, 8 марца. З Софії доносять до Köln. Ztg., що межі членами македоньского комітету а турецким війском прийшло до кровавої борби. Сарафов вїхав до Македонії.

— Краєвий Союз кредитовий у Львові має на складі ось такі друки для руских товариств кредитових: 1) Книгу дневників аркуш по 10 сот. 2) Замкненя місячні 2 аркуші 5 сот. 3) Інвентар довжників аркуш по 5 сот. 4) Інвентар вкладників аркуш по 5 сот. 5) Інвентар уділів аркуш по 5 сот. 6) Книгу головну аркуш по 10 сот. 7) Книгу ліквідаційну аркуш по 10 сот. 8) Книгу вкладок шадничих аркуш по 10 сот. 9) Книгу уділів членьських аркуш по 10 сот. 10) Реєстр членів аркуш по 10 сот. — Купувати і замовляти можна в канцелярії «Краєвого Союзу кредитового» у Львові, ринок ч. 10, I п верх.

НАКЛАД А. ХОЙНАЦКОГО.

Лез Латинський.
ДО БРАЗИЛІ!
драма в галицького, еміграційного руху в 4 актах — Ціна 80 сот.
«Діло» (ч. 53. з дня 7. марта 1898) писало в фейлетоні про сю драму: Сам предмет цю вий і змалювання єго справді артистичне Тенденція прехороша Се здає ся одинока драматична штука у нашій літературі з так прекрасними гадками, з так похвальними змаганьми. Она може мати превеликий, корисний вплив передоєм на наше селянство
Ся драма надає ся на вистави по читальнях, тим більше, що справа еміграції є ще завсїгди у нас актуальною.
Набути можна в Ставропігійській книгарні у Львові.

МУРОВАНІЙ ДІМ
з офіцинами, садом і огородом
в **БЕРЕЖАНАХ** (ч. 4. побіч ставу)
продам сейчас за **4.000 зр.**
Зголошення приймає Редакция «Руслана».

COLOSSEUM Ernesta Thorna
у Львові, в пасажи „ГЕРМАНА“ ул. Сєнішна.
Нова величава і сензацийна програма!
від 1. до 15. марца 1902.
При євївучасти військової музики 24. н. н.
1) **The five Juggling Johnsons**, найбільша сензацийна новість американьска, переходить границі можливости. 2) Загвідка XX столїтя **Everhart**, король обручів. 3) **Miss Katharina Bertho**, prima balerina театру „Metropolitan Opera House“ в Новім Йорку. 4) **Las Estrelas**, іспанські тансерки. 5) **Miss Saida**, воздушна артистка. 6) **Petra Pultera**, ексцентрична субретка. 7) **The Zolar's**, ексцентричні акробати в продукциях ніколи не виджених. 8) **Les Mistrel Parisier**, парискі єспїваки уличні. 9) **La Belle Haller**, найзнаменитша даньска субретка. 10) **Синобороди**, найбільший та найгарніший образ американьского бієскопу!

Що дня о 8. год. вечером велике представленє. В неділю і євївуча два представлення. Що пятниці **High-Life** представленє. Бїлєти вчаснійше можна замовляти і набути в конторі Шльона при ул. Кароля Людвика ч. 9. у Львові.

Вже вийшов
Альманах руско-українських богословів.
Прехороше виданє на велїновім папері стоїть лишє 3 корон.
Чистий зиск призначений на запомоговий фонд академиків.
Замовлення приймає п. З. Сушко, Львів, Ринок ч. 10. П. п. і друкарня п. Вл. Шийковского, Львів, Коперника ч. 5. — Також книгарня Тов. Наук. ім. Шевченка, Львів, Чарнецкого ч. 26.

„ТОВАРИШ“
ілюстрований календар на 1902. рік.
Ціна 1 кор. без пересылки почтової; з пересылкою о. 10 сот. більше.
Замовляти у Сеня Горука у Львові, площа Домбровского ч. 1.
«ТОВАРИШ» можна набувати також у всіх Філіях «Народної Торговлі».

Важне для хліборобів!
САМОЧИННІ
приряди до підливання
в цілі
знищення дикого ріпаку
і дикої гірчиці, перевізні на більшій площі,
а переносні
для менших
ужитків
косярки
до трави, конюшини і збіж
Кінні до розстрісаня сїна. **Грабярки** кінні до сїна.
Найлїпшою єїваркою
рядовою є Ph. Mayfarth & Co.'s
ново споряджена
„AGRICOLA“
(система пересування колїс)
до всїляких насїнь і ріжнородної величини
васїву без зміни колїс; на ґрунта гірскі
і рівнина, дуже легко ходячі, неамірно
травалі, дуже дешеві.
Умоняляють дуже велику ошадність в праці, часї і грошах.
Ручні праси до сїна і соломи, лускачі до кукурудзи, керати, молотїльні, млинки до чищення збіжжа, триєри, плуги, вальці, борони
впрабляє і достарчує яко спеціальність в порученєм, в найновїшій
вибірній за найлїпшу уснаній конструкції

PH. MAYFARTH & Co.
ц. к. уприв. фабрика машин рільн. особливша фабр. прас до вина і машин до овочів.
у Відни, II. Taborstrasse Nr. 71.
Відзначена 400 золотими, срібними і бронзовими медаллями.
Богаті каталогї і численні лїсьма з узнанєм — даром
Аґенти і відпродавці покладані.

Вєїлякі
КУПОНИ
вильосовані
цінні папєрі
виплачує без потрученя
продвізїї або конгїтї
Контора вимїни
ц. к. упр. галл. акц.
БАНКУ
Гіпотечного.

В КАНАДУ
як і до всїх других заморських земель переправляє
НАЙДЕШЕВШЕ
повсюди знакома фірма:
V. KARLSBERG
HAMBURG, Ferdinandstrasse 15.
Поки хто шифкарту кутить, нехай зрїнає мої ціни з цінами
аґентів корабельних. 1—10